

УДК 342.12

І. В. Щербина
здобувач*Інституту права та суспільних відносин*
*Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»***ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОКУРОРСЬКОГО НАГЛЯДУ
ЗА ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УКРАЇНІ**

Система правоохоронних органів, яка існує на даний час в Україні, потребує реформування у напрямі подальшої демократизації, гуманізації, посилення захисту прав і свобод людини відповідно до вимог міжнародних правових актів і зобов'язань нашої держави перед європейським та світовим співтовариством [1]. Важливе місце в системі цих органів посідає прокуратура, яка впродовж багатьох десятиріч виконувала функції загального нагляду, підтримання державного обвинувачення в суді тощо.

Особливе місце у наглядовій функції прокуратури посідає нагляд за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, оскільки під час проведення оперативно-розшукових заходів значною мірою можуть обмежуватися законні інтереси і права громадян, наприклад, право на таємницю листування, телефонних розмов, свободу пересування, особисте життя тощо [2, с. 79–80].

Нагляд прокуратури за оперативно-розшуковою діяльністю завжди породжував багато проблем та дискусійних питань в частині причин і підстав перевірки, повноважень прокурора під час нагляду, а також меж його здійснення. Особливу актуальність ця проблема набуває у зв'язку з розробленням нового проекту Кримінального процесуального кодексу України, який повноваження зі здійснення ОРД надає, крім оперативних підрозділів, також слідчому [3].

У зв'язку із зазначеним має бути посилений контроль за діяльністю оперативних підрозділів Національної поліції України, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність. Насамперед йдеться про нагляд органів прокуратури, одним із напрямів діяльності якої є нагляд за додержанням законів органами Національної поліції України, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство, передбачену п. 3 ч. 1 ст. 121 Конституції України та ст. 5 Закону України «Про прокуратуру». Зазначені обставини обумовлюють актуальність вибраної теми.

Проблемам прокурорського нагляду за ОРД були присвячені праці значної кількості науковців, а саме дослідження М.Ю. Азарова, В.С. Афанасьєва, О.М. Бандурки, В.Т. Белоуса, В.М. Горєва, С.Ф. Денисюка, О.О. Зарубінського, Ю.А. Кармазіна, П.М. Каркача, І.М. Козьякова, М.В. Косюти, А.М. Куліша, М.Й. Курочки,

І.Є. Марочкіна, М.І. Мельника, О.Р. Михайленка, В.В. Новікова, О.І. Остапенка, М.А. Погорецького, І.І. Троханенка, С.В. Шестака та інших вчених, однак проблеми прокурорського нагляду за ОРД в частині суб'єктів нагляду залишаються актуальними, що зумовлено подальшим реформуванням кримінального процесуального та оперативно-розшукового законодавства, розробленням нового Закону України «Про прокуратуру» та Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність».

Метою статті є розгляд теоретичних та практичних питань реалізації прокурором закріплених нормативно-правовими документами України повноважень щодо нагляду за оперативно-розшуковою діяльністю в Україні, а також аналіз нормативних актів України, що регламентують основні функції прокуратури за оперативно-розшуковою діяльністю в Україні та потребують уточнення та удосконалення.

Наявна правоохоронна система, до якої входять і оперативні служби та підрозділи, усе з більшою напругою стримує посилений натиск злочинності, її організованих форм, корупції. Загострення сучасної ситуації у сфері забезпечення законності й правопорядку при реформуванні правоохоронних органів зумовлює віддання переваги комплексному використанню та більш чіткій координації зусиль прокуратури й оперативних підрозділів із захисту конституційних гарантій прав і свобод громадянина з метою підвищення ефективності боротьби зі злочинністю, виключення негативних відомчих інтересів, протистояння [4, с. 110].

В сучасних умовах успішне розкриття багатьох категорій злочинів залежить від своєчасного, правильного та ефективного проведення оперативно-розшукових заходів. Гарантом законності в ході їх проведення виступають відповідні прокурори, коло яких передбачено Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність» [5; 6], а саме прокурор в межах своєї компетенції дає письмові вказівки про проведення ОРЗ з метою попередження та виявлення злочинів, про розшук осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду, ухиляються від відбування кримінального покарання, безвісно відсутні [5; 6].

Відповідно до п. 4 наказу Генерального прокурора України «Про організацію прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які

проводять оперативно-розшукову діяльність» від 3 грудня 2012 року № 4/1гн перевірки законності проведення ОРЗ та прийнятих при цьому рішень проводяться на підставі даних про відсутність позитивних результатів щодо попередження, своєчасного виявлення і припинення злочинів, розшуку осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, суду або ухиляються від відбування кримінального покарання, а також безвісно відсутніх осіб [7].

Законодавство України, що встановлює повноваження органів прокуратури із нагляду за законністю провадження оперативно-розшукової діяльності, протягом декількох останніх років зазнало суттєвих змін. Таким чином, через те, що у сфері оперативно-розшукової діяльності (через негласність проведення заходів) громадяни досить часто обмежені у можливості захищати свої права та інтереси, головним завданням прокурора на цьому напрямі його діяльності є попередження і припинення порушень прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб, які опинилися у сфері оперативно-розшукової діяльності. Організація прокурорського нагляду за оперативно-розшуковою діяльністю оперативних підрозділів є актуальною проблемою організаційно-правової роботи зазначених підрозділів. Створення дієвого механізму законності в системі оперативно-розшукової діяльності має велике значення для забезпечення захисту конституційних прав громадян [2, с. 80].

Доцільно розглядати пропозиції про необхідність наукового опрацювання механізму здійснення прокурорського нагляду за ОРД як гарантії законності проведення оперативно-розшукових заходів взагалі та із застосуванням оперативно-технічного забезпечення зокрема [2, с. 80].

Через специфіку оперативно-розшукової діяльності, пов'язаної із втручанням у приватне життя фізичних осіб, законодавець особливу увагу приділив дотриманню законності при її здійсненні. Зокрема, ч. 2 ст. 9 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18 лютого 1992 року встановлює, що контроль за оперативно-розшуковою діяльністю здійснюється Міністерством внутрішніх справ України, ч. 6 ст. 9 цього ж Закону закріплює відповідальність керівника відповідного оперативного підрозділу, який давав дозвіл на її проведення, за законність здійснюваних заходів. Нагляд за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності оперативними підрозділами Міністерства, згідно зі ст. 14 згаданого Закону, здійснюється Генеральним прокурором України, його заступниками, прокурорами Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя і прирівняними до них прокурорами та їх заступниками, а також уповноваженими наказом Генерального прокуро-

ра України начальниками та прокурорами управлінь, відділів Генеральної прокуратури України.

Частина 2 ст. 14 вказаного Закону передбачає також, що керівники міських, районних, міжрайонних, районних у містах та прирівняних до них прокуратур, а також призначені ними прокурори здійснюють нагляд за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності в оперативно-розшукових справах, заведеними піднаглядними їм територіальними оперативними підрозділами правоохоронних органів.

При цьому прокурор, на відміну від суду (судді), має досить широкі повноваження, до яких відносяться, згідно з ч. 2 ст. 14 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», права безперешкодно входити в усі приміщення органів, які проводять оперативно-розшукову діяльність; вимагати для перевірки оперативно-розшуковій справи, реєстраційні, облікові, звітні, статистичні, аналітичні документи та інші відомості щодо здійснення оперативно-розшукових заходів, а також розпорядження, інструкції, накази та інші акти щодо оперативно-розшукової діяльності; давати обов'язкові до виконання письмові вказівки про проведення оперативно-розшукових заходів; давати згоду на продовження строку проведення оперативно-розшукової діяльності; скасовувати незаконні постанови про заведення або закриття оперативно-розшукової справи, зупинення чи поновлення оперативно-розшукової діяльності; опротестовувати незаконну постанову суду про дозвіл або відмову на проведення оперативно-розшукових заходів. Має право доручати керівникам відповідних органів проведення у підвідомчих їм підрозділах перевірки з метою усунення порушень закону; отримувати пояснення від посадових осіб органів, які проводять оперативно-розшукову діяльність щодо порушень вимог закону; перевіряти скарги на порушення законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, вживати заходи щодо усунення порушень законності тощо.

У зв'язку з набуттям чинності Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) від 13 квітня 2012 року цей вид нагляду набув особливостей. Він складається з двох аспектів, оскільки ґрунтується на законодавчому розрізненні таких різних видів діяльності, як «досудове розслідування» та «оперативно-розшукова діяльність». Так, згідно з п. 5 ч. 1 ст. 3 КПК України досудове розслідування – це стадія кримінального провадження, яка починається з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань і закінчується закриттям кримінального провадження або направленням до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру,

клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності. Оперативно-розшукова діяльність оперативних підрозділів МВС України, згідно зі ст. 2 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», є системою гласних і негласних пошукових заходів, що здійснюються із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів.

Зазначимо, що ці різновиди діяльності здійснюються різними підрозділами Національної поліції України з відмінними юридичним статусом і повноваженнями. У першому випадку – слідчими, у другому – оперативними підрозділами Національної поліції України.

Необхідно наголосити на тому, що досудове розслідування є діяльністю, яка пов'язана з розслідуванням конкретних кримінальних проваджень, а проведення оперативно-розшукової діяльності можливе як за умови відкритого кримінального провадження (проведення окремих негласних розшукових дій відповідно до завдань слідчого), так і без відкритого кримінального провадження.

Оперативно-розшукова діяльність є однією з основних функцій МВС України, його структурних і регіональних управлінь і відділів. Завданням оперативно-розшукової діяльності підрозділів МВС України, як зазначається у ст. 1 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», є пошук і фіксація фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України, а також отримання інформації в інтересах безпеки громадян, суспільства і держави. За допомогою оперативно-розшукової діяльності уповноважених на її проведення підрозділів в Україні розкривається понад 85% тяжких та особливо тяжких злочинів, а у таких сферах злочинної діяльності, як злочини проти держави, посадові злочини, а також злочини, які вчиняються членами організованих злочинних груп, – до 100% [8]. Оперативно-розшукову діяльність оперативних підрозділів МВС України доцільно розглядати як здійснення інформаційно-забезпечувальної функції, виконання завдань органів досудового розслідування, метою яких є отримання інформації за допомогою негласних методів та спеціальних оперативно-технічних засобів з дотриманням вимог КПК України, відповідно до яких вона має набути якості офіційних доказів по конкретному кримінальному провадженню.

В цьому плані новації законодавця, що знайшли закріплення в КПК України, є обґрунтованими і виправданими. Причому функція прокуратури, визначена п. 3 ч. 1 ст. 121 Конституції України щодо нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання і досудове слідство, стала більш предметною.

Зазначена діяльність оперативних підрозділів МВС України є специфічними управлінськими відносинами, нагляд за якими з боку прокуратури, на наш погляд, має бути постійним і всебічним, оскільки при проведенні оперативно-розшукових заходів має місце обмеження прав і свобод людини.

Окрім цього, посилення прокурорського нагляду за цим напрямом діяльності МВС України необхідне у зв'язку з тим, що 90% цінної оперативно-розшукової інформації, яка б могла бути використана в інтересах кримінального судочинства залишається невитребуваною [8].

При здійсненні нагляду прокурори не можуть втручатися в діяльність піднаглядних їм органів, не наділені безпосереднім правом застосовувати заходи примусового впливу, скасовувати протизаконні акти управління та змінювати їх. Вони також не можуть притягати винних до правової відповідальності. Здійснюючи нагляд, прокурори застосовують певні методи і форми. До методів діяльності прокурорів слід віднести їх право вимагати надання документів та відомостей; безперешкодно входити у приміщення; здійснювати на місцях перевірку законів; вимагати від відповідних органів і посадових осіб проведення перевірок і ревізій підпорядкованих об'єктів; вимагати від посадових осіб і громадян письмових чи усних пояснень з приводу порушень закону [9].

Підставою для цих дій з боку прокурорів є інформація про порушення законності, яку прокурори можуть одержувати будь-якими законними способами: із засобів масової інформації (телебачення, радіо, преса), звернень громадян, громадських об'єднань, оперативним шляхом тощо [2, с. 80].

Як підсумок зазначимо, що прокурорський нагляд за оперативно-розшуковою діяльністю – це постійний процес, моніторинг (спостереження) за всіма її стадіями: виданням підзаконних нормативно-правових актів з її організації, прийняттям рішень щодо проведення та припинення оперативно-розшукової діяльності стосовно конкретних осіб, окремих негласних слідчих (розшукових) заходів.

Слід наголосити на тому, що докладно повноваження прокурора визначені Наказом Генерального прокурора України «Про організацію прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність» від 3 грудня 2012 року № 4/1-гн, але ми вважаємо, що вони мають бути визначені не підзаконним нормативно-правовим актом, а законом. Важливим аргументом нашої позиції ми вважаємо те, що наглядові повноваження прокурора в редакції аналізованого наказу виходять за межі положень ст. 30 Закону України «Про прокуратуру».

Окрім цього, визначаючи повноваження прокурора з нагляду за додержанням законів орга-

нами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, необхідно враховувати вимоги п. 14 ч. 1 ст. 92 Конституції України, який зазначає, що організація діяльності прокуратури визначається тільки законами. До того ж, прокуратура поряд з судовою владою, відповідно до чинного законодавства, посідає важливе місце серед інституційних гарантій забезпечення прав і свобод людини і громадянина при проведенні негласної оперативно-розшукової діяльності, яка їх обмежує.

Відповідно до ч. 1 ст. 92 Конституції України гарантії цих прав визначаються також тільки законами України. Розширене тлумачення зазначеної норми дає підстави вважати, що функціонування прокуратури як елемента інституційної системи адміністративно-правових гарантій прав і свобод людини і громадянина, її повноваження з нагляду за негласною діяльністю оперативних підрозділів МВС України мають визначатися тільки законами.

Слушною в контексті нашої пропозиції щодо необхідності законодавчого закріплення повноважень прокурора ми вважаємо наукову позицію В.В. Луцика, який зазначає, що органи прокуратури, використовуючи право нагляду за дотриманням законів оперативно-розшуковими підрозділами і маючи при цьому можливість певним чином впливати на процес здійснення ОРД, не несуть будь-якої відповідальності за остаточний результат, оскільки законодавчими актами механізми такого контролю не визначені [6].

Необхідність закріплення повноважень прокурора з нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність підтримують також практичні працівники прокуратури [10].

Окрім зазначеного, ми вважаємо, що для підвищення ефективності прокурорського нагляду за органами, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, мають бути конкретизовані положення ч. 9 ст. 14 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» в частині нагляду прокурора за невідкладним поновленням порушених при проведенні оперативно-розшукових заходів прав громадян і відшкодування заподіяних їм матеріальних та моральних збитків у повному обсязі.

Ми також погоджуємося з думкою О.Ф. Климука, оскільки вважаємо за доцільне з метою вдосконалення нагляду за проведенням оперативно-розшукової діяльності на законодавчому рівні визначити повноваження прокурора щодо його участі у гарантуванні і реалізації права громадян на одержання від органів, на які покладено здійснення такої діяльності, письмового пояснення з приводу обмеження їх прав і свобод, передбаченого ч. 10 ст. 14 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» [11, с. 82].

До того ж, занадто звуженим ми вважаємо обов'язок прокурора щодо нагляду в разі оскарження громадянами до суду дій працівників МВС України з приводу порушення їх прав при проведенні оперативно-розшукових заходів.

Участь прокурора не може обмежуватись у цьому випадку роз'ясненням особі порядку поновлення її порушених прав чи свобод та відшкодування завданої шкоди, як це визначено ч. 1 ст. 11 Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду» від 1 грудня 1994 року. Ми вважаємо, що ефективність нагляду буде значно вищою, якщо на законодавчому рівні на прокурора буде покладено обов'язок представляти в суді інтереси особи, права і свободи якої порушені при проведенні оперативно-розшукової діяльності.

Ефективні наглядові повноваження прокурора мають бути також передбачені на стадіях досудового розгляду справ про відновлення прав і свобод громадян, які порушені при проведенні оперативно-розшукових заходів, а саме при витребуванні від керівників оперативних підрозділів письмових пояснень про обмеження їх прав і свобод, що передбачено ч. 10 ст. 9 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», які можуть бути надані до як підтвердження таких фактів; у разі витребування від органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність постанови про розмір відшкодуваної шкоди згідно з ч. 1 ст. 12 Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду» від 1 грудня 1994 року.

Окремо слід наголосити на тому, що досі процедурні аспекти підготовки оперативно-розшукових заходів, що тимчасово обмежують конституційні права громадян, регламентувались Постановою Пленуму Верховного Суду України «Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя» від 1 листопада 1996 року № 9 і листом Верховного Суду України «Про тимчасовий порядок розгляду матеріалів про дачу дозволу на проникнення до житла чи іншого володіння особи, накладення арешту на кореспонденцію і вилучення її з поштово-телеграфних установ та зняття інформації з каналів зв'язку (телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції)» від 19 листопада 1996 року № 16/6. Проте зазначені акти носять рекомендаційний характер та не є джерелами права.

Характеризуючи використання у кримінальному процесі результатів оперативно-розшукового документування злочинів, вважаємо за доцільне акцентувати увагу на тому, що ні в Законі

України «Про оперативно-розшукову діяльність» ні в КПК України немає спеціальної норми, яка б встановлювала порядок надання слідчому, прокурору матеріалів ОРД. Відсутність законодавчого врегулювання отримання матеріалів ОРД слідчим та прокурором, призводить до того, що значна частина цінної інформації, здобутої в ході ОРД щодо злочинів, яка могла б бути використана в інтересах кримінального провадження, залишається невитребуваною, що негативно позначається на ефективності як ОРД, так і кримінального процесу в боротьбі зі злочинністю та захисті прав і свобод людини. На недостатній урегульованості законодавчою й відомчою нормативно-правовою базою цього питання наголошує 71% опитаних слідчих (додаток Б) та 69,7% опитаних оперативних працівників [12, с. 113].

Немає докладного врегулювання цього питання й у відомчих нормативно-правових актах. Окремі положення процедури надання документів ОРД особам, що ведуть кримінальний процес, викладені в Наказі МВС України «Про організацію взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень» від 14 серпня 2012 року № 700 [13].

Виходячи з результатів аналізу п. п. 3.1–3.3 цього документу, а також результатів опитування практичних працівників, серед яких 84,5% прокурорів, 71,1% слідчих та 74,6% співробітників оперативних підрозділів вказали на недосконалість такого порядку, вважаємо, що цей порядок потребує удосконалення правого регулювання з відповідним внесенням доповнень до Закону України про ОРД [12, с. 114].

Відсутність єдиного підходу до використання результатів ОРД веде до необґрунтованих інформаційних втрат, неможливості якісного здійснення прокурорського нагляду, а також подальшої втрати доказів, сформованих на основі результатів ОРД [14, с. 114].

Підсумовуючи результати аналізу законодавства України, згідно з яким встановлюється прокурорський нагляд за дотриманням законності в оперативно-розшуковій діяльності, можна дійти низки висновків. Передусім розширення прокурорського нагляду в оперативно-розшуковій діяльності повинно відбуватися внаслідок значних інституційних змін у системі прокуратури, підвищення вимог до кваліфікації прокурорських працівників, яку варто перевіряти за допомогою щорічної атестації та переатестації, встановлення суворої відповідальності за порушення ними законності своєї діяльності. Гарантії законності діяльності прокуратури можуть забезпечуватися впровадженням контролю за цією діяльністю з боку інших державних органів чи інститутів;

децентралізацією системи органів прокуратури, коли не існуватиме безпосереднього підпорядкування суб'єктів прокурорського нагляду по вертикалі; захистом прокурорських працівників від корупційного тиску на прийняття ними рішень у своїй діяльності, де своєрідними гарантіями виступатимуть недоторканність прокурорських працівників та особливий порядок призначення і звільнення їх з посади [2, с. 89].

При проведенні належної і повної аналітичної роботи як щодо здійснення оперативно-розшукових заходів, так і щодо стану додержання законів на цьому напрямі необхідно повною мірою використовувати право прокурора вимагати для перевірки аналітичні документи та інші відомості щодо здійснення оперативно-розшукових заходів, а у разі необхідності у документах прокурорського реагування разом з іншими питаннями доручати керівникам відповідних органів проведення перевірок, узагальнень, аналізів, тим самим спонукати їх мати узагальнену інформацію про стан діяльності їх підлеглих, ефективність роботи та повноту виконання завдань, покладених на них законами України.

Обґрунтовано пропозиції та рекомендації, спрямовані на вдосконалення прокурорського нагляду за оперативно-розшуковою діяльністю в Україні, зокрема:

– запропоновано внести зміни до положення ч. 9 ст. 14 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» в частині нагляду прокурора за невідкладним поновленням порушених при проведенні оперативно-розшукових заходів прав громадян і відшкодування заподіяних їм матеріальних та моральних збитків у повному обсязі.

– при витребуванні від керівників оперативних підрозділів письмових пояснень про обмеження їх прав і свобод, що передбачено ч. 10 ст. 9 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», які можуть бути надані до суду як підтвердження таких фактів; у разі витребування від органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність постанови про розмір відшкодуваної шкоди згідно з ч. 1 ст. 12 Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду» від 1 грудня 1994 року.

Участь прокурора не може обмежуватись у цьому випадку роз'ясненням особі порядку поновлення її порушених прав чи свобод та відшкодуванням завданої шкоди, як це визначено в ч. 1 ст. 11 Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду» від 1 грудня 1994 року.

Ми вважаємо, що ефективність нагляду буде значно вищою, якщо на законодавчому рівні на прокурора буде покладено обов'язок представляти в суді інтереси особи, права і свободи якої порушені при проведенні оперативно-розшукової діяльності.

Запропонований підхід до вирішення окресленої проблеми конфліктів інтересів, що виникають в процесі нагляду за оперативно-розшуковою діяльністю, є лише одним зі способів її розв'язання, з метою запровадження оптимальної для нашої держави моделі правоохоронної системи та реформування ролі та функцій прокуратури у вітчизняному законодавстві [6].

Література

1. Проект «Вдосконалення діяльності прокуратури – України шлях до реформування кримінальної юстиції» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.cga.in.ua/index.php?itemid=952>.
2. Прокурорський нагляд у процесі здійснення оперативно-розшукової профілактики злочинів / [В.О. Глушков, В.І. Василичук, Л.П. Скалозуб, Л.В. Бортницька] // Вісник Вищої ради юстиції. – 2010. – № 4. – С. 79–90.
3. Проект Кримінального процесуального кодексу України від 5 липня 2011 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minjust.gov.ua/0/discuss>.
4. Курочка М.І. Законність в ОРД та прокурорський нагляд за її дотриманням / М.І. Курочка ; за ред. Е.О. Дідоренко. – Луганськ : РВВ ЛІВС, 2001. – 176 с.
5. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лютого 1992 року // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 22. – Ст. 303.
6. Луцик В.В. Шляхи вдосконалення нагляду за оперативно-розшуковою діяльністю В.В. Луцик // Часопис Академії адвокатури України. – 2011. – № 12 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/ChaaU/2011-3/11lvvord.pdf>.
7. Про організацію прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність : Наказ Генерального прокурора України від 3 грудня 2012 року № 4/Ігн [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.uazakon.com/documents/date_7q/pg_ihnlwx.htm.
8. Реформування органів прокуратури України. Проблеми і перспективи / за ред. М.К. Якимчука [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://admin-pravo.ru/book_136_chapter_97_povnovazhennnya_prokurora_pri_zdijsnenni_nagljadu_za_operativnorozshuovoju_dijalnistju.html.
9. Битяк Ю.П. Адміністративне право України : [підручник] / Ю.П. Битяк. – К. : Юрінком Інтер, 2005 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ebk.net.ua/Book/law/bityak_admpu/part6/607.htm.
10. Березуєв А.Ю. Прокурорський нагляд за виконанням результатів ОРД / А.Ю. Березуєв [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://artprokuratura.blox.ua/2010/10/PArukurorskinaglyad-za-vikonannyam-rezultatativ.html>.
11. Климюк О.Ф. Прокуратура в системі суб'єктів зовнішнього контролю за оперативно-розшуковою діяльністю підрозділів Міністерства внутрішніх справ України / О.Ф. Климюк // Юридична наука. – 2014. – № 2. – С. 78–87.
12. Бабошин А.М. Прокурорський нагляд за документуванням злочинів у сфері банківського кредитування оперативними підрозділами : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / А.М. Бабошин ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2015. – 195 с.
13. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень : Наказ МВС України від 14 серпня 2012 року № 700 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://document.ua/pro-organizaciyu-vzajemodiyi-organiv-dosudovogo-rozsliduvannj-doc119907.html>.
14. Стацак М.В. Сучасні кримінальні процесуальні передумови удосконалення оперативно-розшукової діяльності / М.В. Стацак // Журнал научних публікацій аспірантів и докторантов. – 2014. – № 10. – С. 37–42.

Анотація

Щербина І. В. Деякі аспекти вдосконалення прокурорського нагляду за оперативно-розшуковою діяльністю в Україні. – Стаття.

У статті здійснено аналіз нормативних актів України, що регламентують основні функції прокуратури в оперативно-розшуковій діяльності, а також вироблено пропозиції з удосконалення національного законодавства в частині посилення гарантій законності здійснення прокурорського нагляду за оперативно-розшуковою діяльністю.

Ключові слова: прокурор, прокурорський нагляд, оперативно-розшукова діяльність, оперативно-розшукові заходи, шляхи вдосконалення.

Аннотация

Щербина И. В. Некоторые аспекты усовершенствования прокурорского надзора за оперативно-розыскной деятельностью в Украине. – Статья.

В статье проведен анализ нормативных актов Украины, регламентирующих основные функции прокуратуры в оперативно-розыскной деятельности, а также произведены предложения по усовершенствованию национального законодательства в части усиления гарантий законности осуществления прокурорского надзора за оперативно-розыскной деятельностью.

Ключевые слова: прокурор, прокурорский надзор, оперативно-розыскная деятельность, оперативно-розыскные мероприятия, пути совершенствования.

Summary

Shcherbina I. V. Some aspects of the improvement of procurator's oversight of operational and investigative activities in Ukraine. – Article.

The article analyzes the normative acts of Ukraine regulating the basic functions of the prosecutor's office in the operational-search activities, and made proposals to improve the national legislation in terms of strengthening the guarantees of legality of the prosecutor's supervision of operational and investigative activity.

Key words: prosecutor, procurator, operational-investigative activity, operational-search measures, ways to improve.